

Ing. MILUN IVANOVIC
podsekretar Sekretarijata za poljoprivredu S. I. V.

Odluke IX. Plenuma S. S. R. N. J-e i zadaci poljoprivrednih stručnjaka

Na plenumu Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije, održanog 20. VI. o. g. u Beogradu, drug Ing Milun Ivanović podnio je referat o ulozi i zadacima poljoprivrednih stručnjaka u provođenju odluka IX. Plenuma SSRNJ.

U prvom dijelu referata iscrpno su izneženi ekonomski i društveni problemi u vezi unapređenja poljoprivredne proizvodnje i socijalističkog preobražaja sela, a koji su bili postavljeni u referatu druga E. Kardelja i u zaključcima IX. Plenuma SSRNJ.

U drugom dijelu svoga referata, koji donosimo u cjelini, drug M. Ivanović je iznio neke zadatke agronoma u provođenju u život odluka IX. Plenuma.

U našoj struci postoji vrlo razgranata i vrlo široka podjela rada. Otuda postoji opasnost da suviše uopćavam u svom izlaganju. Bilo bi teško da nabrajam zadatke za svaku užu struku i podjelu rada. Međutim, u svakom slučaju, bez obzira na kome se mjestu nalazimo, pitanje ujedinjavanja zemlje pri poljoprivrednim organizacijama i borba za ujedinjavanje zemlje, za proširivanje socijalističkih gospodarstava na sve moguće načine, proširivanje koje je ekonomski opravdano, jedan je od glavnih zadataka s kojim se naša struka treba ozbiljno pozabaviti i upravo dati svoj doprinos tome da stalno raste fond zemlje za krupnu proizvodnju. Stojeći na pozicijama da je krupna poljoprivredna proizvodnja ona, koja jedino za naše društvene odnose može biti cilj, i to krupno gospodarstvo s radničkim samoupravljanjem.

U razvijanju i jačanju krupnih gospodarstava na nivou najviših prinosa i najviše produktivnosti i iznalaženja takvih tehničkih rješenja koja će osigurati najveću produktivnost upravo, prema zaključcima Plenuma, leži suština u našem sistemu, suština u našem specifičnom putu razvoja poljoprivrede.

Prema tome, treba sve svoje snage usmjeriti na to, da zaista sva krupna gospodarstva pomognemo da se snađu na našem tržištu i da se izvuku iz zaostalosti. Jer ako gledamo sada socijalistička gospodarstva u cjelini, to je takva raznolikost da ih ima na nivou najzaostalijih seljaka, a i na nivou najnaprednijih gospodarstava.

I tu se pred nas kao struku postavlja zadatak da vrlo ozbiljno i vrlo brzo djelujemo s mjerama. Ponekad se moramo kao struka zamisliti što nam ekonomije pri naučnim ustanovama, školama i fakultetima danas do te mjere zaostaju iza razvoja krupnih socijalističkih gospodarstava da se mi moramo pitati zašto se ne osiguravaju sredstva da bi ona išla paralelno ili čak ispred razvoja ostalih krupnih gospodarstava. Zar treba da učimo kadrove na zaostalij proizvodnji?

U pogledu tehnike i primjene tehnike treba nastaviti ovaj put, koji su naši drugovi na terenu ozbiljno prihvatili i ozbiljno njime krenuli, i treba pomoći i organizirati tehničku pomoć tim našim drugovima koji neposredno rade da savremenu tehniku najracionalnije upotrebe. Mi se ni u tome ne možemo do kraja pohvaliti. Mi smo negdje krenuli sa 2,5—3.000 kilograma umjetnog gnojiva, a možda je trebalo 900 kg po 1 hektaru. Nama nevjerovatno brzo raste stočni fond na poljoprivrednim dobrima i ekonomijama a i produktivnost. Ali trebat će stvarno naučno prići problemima i vidjeti da za onu proizvodnju koju želimo, uz ocjenu mogućnosti pojedinih kultura i životinja za taj kapacitet, osiguravamo hranu. Treba osigurati dovoljno hrane za maksimalnu proizvodnju; ali ne rasipati, nego jeftino proizvoditi i štedjeti.

Na imanju Zavoda za ratarstvo, Botinec

Foto: Ing. B. Sečen

Moramo vidjeti, dakle, koje su nam sve službe potrebne, da bismo zaista mogli da pružimo svu tehničku pomoć našim drugovima, koji se neposredno bave proizvodnjom, a čije organizacije ne će do te mjere biti tehnički opremljene, da bi mogle same te probleme rješavati.

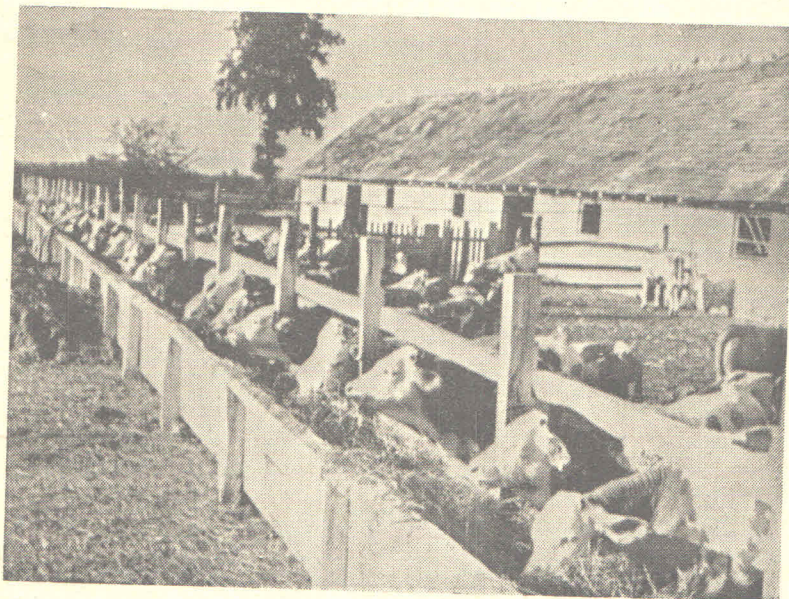
Prema tome, na jednoj strani stalna briga o razvoju socijalističkih gospodarstava, a na drugoj o tehničkoj opremi zadruga da postanu krupni proizvođači, na bazi suvremene tehnike.

Ako bismo htjeli da definiramo najkraće zašto se mi kao struka moramo uporno i organizirano boriti, onda bih ja to sveo na to, da ostvarimo što veću intenzivnost obrade u svim granama proizvodnje, te samim tim ostvarimo i veće zaposlenje, što je u današnjim našim uslovima vrlo važno. Ne možemo ulogu i mjesto seljaka kao radnog čovjeka u ovoj zemlji da potcjenimo. Moramo uvažavati stanje koje jest. Moramo uvažavati to, da je selo danas još uvijek prenaseljeno, pa naše mjere moraju biti usmjerene u tome pravcu da ga preko intenzifikacije što više zapošljavamo. Time ćemo

postići velike količine robe na jednoj strani, t. j. postići da se manje odliva iz dohotka iz grada u selo, a zemlja, koja se brzo industrijalizira i gdje je produktivnost rada u industriji znatno veća nego u poljoprivredi, uvijek je izložena tome, da se jedan dio dohotka prelijeva iz grada u selo. A ukoliko povećavamo produktivnost u poljoprivredi, utoliko više ublažavamo ovu oštricu.

Treba da razvijamo preradu poljoprivrednih proizvoda, što znači opet zapošljavanje na selu. Znači, ne orijentacija u velika mjesta, nego tamo gdje se proizvodi hrana da se i prerađuje.

Stoka Poljoprivrednog dobra Žitnjak

Zatim, da stalno iznalazimo materijalni stimulans za povećanje produktivnosti, za nagrađivanje po jedinici proizvoda i sl. Naš stav i naša borba trebaju da budu u što kraćem vremenskom periodu da uvedemo kod svih poljoprivrednih organizacija, bar na onim radnim mjestima koja su vezana za proizvodnju, nagrađivanje po jedinici proizvoda. Mi smo u tom pogledu otišli daleko naprijed. A upravo to, što smo riješili pitanje mjesta čovjeka u proizvodnji, da njegov dohodak zavisi od proizvodnje, nama brzo raste proizvodnja i napreduju i razvijaju se organizacije. Prema tome, to bi bio jedan od zadataka naše struke, da se za pitanje sistema nagrađivanja dalje uporno borimo, da se kod svih organizacija taj sistem sprovede.

Pružanje svestrane pomoći organima samoupravljanja u poljoprivrednim organizacijama, s jednakim pravima radnika i seljaka u zadrugama, spada također u red prioriternih zadataka, jer koliko se budu više ti organi razvijali i njihovo odlučivanje bude veće, toliko će biti našim kadrovima lakše raditi na njihovim radnim mjestima, našim drugovima koji se neposredno bave proizvodnjom, uvažavajući sve teškoće na koje se u tom pogledu nailazi u izlaženju iz zaostalosti. Ima pojava, da neke poljoprivredne organizacije ne žele stručnjaka, i mi kao članovi Socijalističkog saveza i kao organizacija

učlanjena u Socijalistički savez treba da analiziramo u kotarskim organizacijama Socijalističkog saveza i u komunama te pojave, da se borimo za afirmaciju struke, ali za afirmaciju struke kroz visoku produktivnost i doprinos na unapređenju proizvodnje i mijenjanju odnosa na selu, kao jedinstvenom procesu.

Jedan od važnih problema je poštovanje ugovora. Bilo je u poljoprivrednim organizacijama pojava da vrlo lako bježe od stvorenih obaveza. A to može cijeloj oblasti da nanese velike štete. To nanosi velike štete i našim kadrovima koji u tim organizacijama rade. Kao što na jednoj strani insistiramo da se svi instrumenti donesu prije ugovaranja, mi bismo morali pitanje ugovora da postavimo tako, da se striktno pridržavamo ugovora, a na drugoj strani da se striktno pridržavaju ugovora zadruge prema seljacima. Počnemo li da ne izvršavamo ugovore i da se kolebamo, izgubit ćemo povjerenje, a onda je potrebno pet do šest godina, pa i decenija, da se to povjerenje ponovno stekne. Zato je jedan od važnih problema za naš rad poštovanje ugovora i obaveza koje proizlaze na bazi ugovora.

Važan zadatak je razvijanje poslovnih saveza poljoprivrednih i drugih privrednih organizacija. Ustvari, u novim uslovima nastaju poljoprivredni poslovni savezi, tako da će se sve više gubiti sektorstvo, a sve više će biti jednaki pravni odnosi u sistemu za sve poljoprivredne organizacije. Prema tome, i ovaj problem spada u jedan od važnih zadataka naše struke. Nikako službe koje bi bile birokratske i administrativne. U administrativnoj i državnoj upravi se problemi svode na pitanje sprovođenja politike i kontrola izvršenja zakonskih propisa, a tehnička služba je stvar proizvođačke organizacije i komune i kotara da ih organiziraju, a ni u kome slučaju da to bude neka upravna služba.

Problem nauke i školstva je također jedan od problema kojima se naša struka mora organizirati baviti. Nama su prilično razvijene naučne ustanove. U njima se mnogo radi. I veliko je pitanje da li se u tim brojnim perifernim organizacijama i naučnim ustanovama zaista radi po metodologiji koja odgovara, da li u tom pogledu ne rasipamo snage, i koliki su rezultati toga rada. Mislim da je tu neophodan stav struke i djelovanja u tome smislu da se koncentriramo. Za nas bi bio to važan stav, a ne da širimo broj ustanova, a da nismo u stanju, kao mlada struka koja se omasovila posljednjih godina, da to sve obuhvatimo.

U pogledu školstva imamo preokret koji se već dvije godine odvija u smislu mijenjanja stvari u poljoprivrednom školstvu. To poljoprivredno školstvo još uvijek nije do kraja riješeno. Mi moramo znati što nam treba i kakvi su nam kadrovi u proizvodnji potrebni, pa da osposobimo poljoprivredne škole da te kadrove podižu. A mi to nismo do kraja riješili ni na fakultetu, ni u srednjoj tehničkoj školi. Prema tome, borba struke da se te stvari riješe do kraja predstavlja jedan od važnih zadataka, jer su upravo kadrovi ti koji treba zadatke Devetog plenuma Socijalističkog saveza FNRJ da ponesu na svojim plećima i da ih iznesu.

Najzad, mislim da intenzivnim praćenjem svega onoga što se zbiva u našoj ekonomici, što se zbiva u agraru, i kakve se promjene dešavaju u selu, uz praćenje svih tehničkih zbivanja i uz naše uključivanje, kao jednog dijela društvenih organizacija uključenih u Socijalistički savez, možemo, kao struka, izvršiti zadatke koji nama predstoje i ozbiljno se afirmirati u poljoprivredi u narednom periodu.